



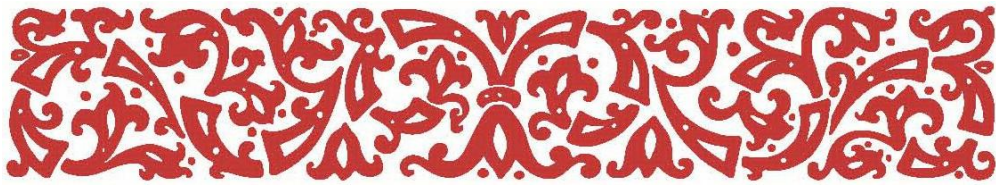
МѢСЯЦЪ А҃ВГУСТА, ВЪ КѢН-НѢ ДЕНЬ.

ПАМЯТЬ С҃ТЫХ
М҃ЧНИЦЫ И ДѢВЫ
ВАСІЛІИ С҃УРМІЙСКІА.

МЕСЕЦА АВГУСТА, У 28. ДАИ.

(С)ПОМЕН СВЕТЕ
МУЧЕНИЦЕ И ДЕВЕ
ВАСИЛ(И)Е СУРМИЈ(УМ)СКЕ.





МЕСЕЦА АВГУСТА, У 28. ДАН.

(С)ПОМЕН СВЕТЕ МУЧЕНИЦЕ И ДЕВЕ
ВАСИЛ(И)ЋЕ СИРМИЈ(УМ)СКЕ.*²

НА ВЕЛИКОМ ВЕЧЕРЊУ.

Певамо: Блажен (је) човек ... 1. антифон.

На Господе завапих ... стихире, на 8,
[понављајући сваку], глас 2.

Подобан: Којим похвалним венцима ...

Којим благохвалним песмама да опевамо Василију царствоимениту; * која у ограду Царства небеског уђе, * и у постељу царску (у)леже? * У овај свечасни дан (с)помена њеног, * светољубно празнујућ(и), молимо се: * Моли нам, дјево свемудра, * у Христа, Цара свих: * милости и спасења душама нашим.

Којим девствохвалним песмама да похвалимо Василију девствену; * која у чедности и чистоти живот п(р)оживе, * и као голубица златокрыла на небеса узлете? * У овај свезнаменити дан празника њеног, * празникољубно торжествујућ(и), молимо се: * Моли нам, овчице нескверна, * у Христа, Бога свих: * побожности и мира душама нашим.

Којим мученикохвалним песмама да прославимо Василију многострадалну; * која јунаштвом својим девство преукраси, * и подвигом се својим избрани(ци)ма Христовим придружи? * У овај свепразнични дан сабора њеног, * мученикољубно сакупив(ши) се, молимо се: * Моли нам, мукотрпитељко непобедива, * у Христа, Господа свих: * братољубља и корисног душама нашим.

* тропар и кондак састављени 29. августа (11. септембра) 2015. год. око 8,20 ч пре Литургије. Четверична служба завршена 18. окт. 2016. г. Стиховне и Литијске стихире дописане 19. окт. 2016. г. Преглед и 2. редакција започети 3. маја 2017. г. Поновни преглед и 3. редакција започети 11. окт. 2019. г., а завршени 20. окт. 2019. г.

Вѣнми памѣтохвѣльными пѣсньми возвелѣчимъ васілію доблественную: * крѣвѣю своєю зѣмлю сѣрміискую ѡбагрѣвшю, * ѿ дѣственныхъ красотъ своихъ добротами [сїю] пренеспецирѣвшю; * * въ сїей всеповѣдній дѣнь торжествѣ сѣа, * памѣтолюбенѡ собравшесѡ, мѡлимсѡ: * молѣ намъ, мѣнице всехвѣльнаѡ, * оу хрѣта, всѣхъ вѣки: * ѡставлѣніѡ ѿ помѣлованіѡ дѡшамъ нашимъ.

Глѣва, глѣсѣ сѣ:

Црѣтвѣѡ нѣнагѡ красоты, мѣнице хрѣтоѡ, возлюбельши: * блѣголѣпїе цѡгѡ полѣчїти сподѡблѣсѡ сѣи, васіліе прѣкрѣснаѡ: * добродѣтелю ѿ цѣломѡдрїемъ просїѣла сѣи, * въ житїи твоѣмъ, дѣво всеблѣженнаѡ: * на послѣдокъ же вѣнцѣмъ женихѡ твоегѡ, хрѣта, * оукрасїлѣсѡ сѣи во страданїихъ твоихъ, доброповѣднаѡ: * ѿ безсмертїе ѿ неплѣнїе со всѣми сѣѣми во вѣки прїѣла сѣи, бѣопрїѣтаѡ. * хрѣта бѣа молѣ, * васіліе чѣтнаѡ ѿ многостраданнаѡ, * [сѣ] любѡвїю поѡцымъ тѣа, * подѣти спсѣнїе дѡшъ ѿ вѣлю млѣть.

И нынѣ, бѣенъ догмѣтїкѣ, глѣсѣ тѡѣже:

Въ чермнѣмъ морѣ:

Вхѡдѣ. Прокїменъ днѣ. И чтѣніѡ мѣническѡѡ.

На лїтїи, стїхїры: сѣдїна хрѣта,
ѿ двѣ сѣѣѡ мѣницы. Глѣсѣ сѣ:

Силою хрѣтовою соблюдаемаѡ, * дѣво васіліе, мѣнице всеблѣжнаѡ: * болѣзни тѣлѣсныѡ ѿ женскѡу слабѡсть твою небрѣгши, * къ подвїгѡ мѡжественнѡ оустремїлѣсѡ сѣи: * блѣгоразмнѡ всѡ тѣщѣтнаѡ ѡвѣргши, * мздѡ оупованїѡ твоегѡ сѣ добрыми дѣлатѣли прїѣла сѣи: * нынѣ же всеблѣшнѣ со всѣми сѣѣми, * сѣ нїмїже молїсѡ гдѣви ѡ всѣхъ насъ. Глѣсѣ дѣ:

Црѣтвѣю ѣакѡ тезоименїтаѡ, * въ црѣтвїе нѣное прѣстѣвлѣсѡ сѣи, дѣво васіліе, всечѣтнаѡ: * ѿ покой трѡдѡвъ твоихъ оу хрѣта полѣчїла сѣи, * сѣгѡже вѣжѣвеннѡѡ красоты чїстѡ возлюбельши, прїенѡслабнаѡ: * ѿ прїенѡжнѡѡтїе оу негѡ стѣжѣла сѣи, * болѣзненное морѣ ѣакѡ кѡрмчїи хѡдѡжный непѡтоплѣннѡ прѣплѣвши, * ѿ ѣстинное свїдѣтельство вѣры во страданїи твоѣмъ прїнѣсши: * ѡ насъ хрѣта бѣа молѣ, васіліе црѣтвеннаѡ, * дѣво цѣломѡдрѣннаѡ ѿ мѣнице прослѣвленнаѡ.

Којим (с)поменохвалним песмама да узвеличамо Василију јуначну; * која крвљу својом земљу Сирмиј(ум)ску попрска, * и девствених красота својих лепотама [је] пренакити? * У овај свепобедни дан торжества њеног, * (с)поменољубно сабрав(ши) се, молимо се: * Моли нам, мученице свехвална, * у Христа, Владике свих: * опроштења и помиловања душама нашим. **Слава ... глас 5:**

Царства небескога красоте, мученице Христова, узљубив(ши); * да добијеш благољепије његово удостојила си се, Василијо прекрасна; * врлином и целомудреношћу просијала си, * у животу своме, дјево свеблажена; * а на послетку венцем Женика твога, Христа, * украсила си се у страдањима својим, добропобедна; * и безсмртност и непропад[љ]ивост са свима светима си у векове примила, Богопримљена. * Христа Бога моли, * Василијо часна и многострадална, * да онима који те [с] љубављу певају, * пода спасење душа и велику милост. **И сада ... Богородичан Догматик, глас исти:**

У Црвеном мору ...

Вход, прокимен дана, и читања мученичка.

**На Литији, стихире: једна храма,
и две свете мученице. Глас 3:**

Гилом Христовом (п)одржавана, * дјево Василијо, мученице свеславна; * бол(ов)е телесне и женску слабост своју занемарив(ши), * к подвигу си се мужевно устремилa; * благоразумно све (ис)празно одбацив(ши), * плату наде своје с добрим делатницима си примила; * а сада се веселиш са свима светима, * с којима се моли Господу за све нас. **Глас 4:**

Царству као истоименита, * у Царство небеско си се преставила, * дјево Василијо, свечасна; * и одмор [од] трудова твојих (к)од Христа си добила, * чије си божанске красоте чисто узљубила, увек славна; * и вечни живот (к)од Њега си стекла, * море боли као крманош вешти непотопљено препловив(ши), * и истинито сведочанство вере у страдању своме принев(ши); * за нас Христа Бога моли, Василијо царствена, * дјево целомудрена и мученице прослављена.

Глава, гласъ ѿ.

[стихіра сѣрміѣскимъ мѣнникомъ]:*³

Радѣйтеся стѣи сѣрміѣстѣи мѣнницы, * хрѣта бѣа слабѣи вѣнѣчницы: *
 іринѣе прѣвѣщенне, пастырю добрый, * за хрѣта ѿ стадо своѣ жѣзнь
 положѣвый: * димїтрїе діаконе вѣрный, * въ слѣдѣ архїерѣа своего на
 страдалнице грядый: * ѿ седмь ѿтроковѣцѣхъ, дцѣрей ѿгнѣ, ѿмѣ
 спострадавшихъ: * ѿпенѣте достохвальный, іринѣевъ прѣемниче: * ѿ тривѣне
 оѹреїкѣе, ѿрѣжнѣ хрѣтоносный: * фортѣнате бѣговѣнчанный ѿ донате
 многострадальный: * васїлїе, дѣственнаѣ ѿ доблественнаѣ, * хрѣта бѣа предѣ
 ѣзѣчники дерзновеннѣ исповѣдаваа: * сѣнероте бѣговоздѣланный ѿ
 амвросїе доброповѣданный: * монтане ѿвѣщенный ѿ мажїмо вѣрою
 возрадаваа: * чтече ѿрмогѣе, адаманта твердѣйшїй: * ѿ анастасїе,
 оѹзники посѣщающаѣ ѿ оѹзы ѿхъ разрѣшающаѣ: * мажїмїне доблїи ѿ
 секѣнде ѿзрѣданный: * севастиане всеславный ѿ клаудїе прѣхвальный: *
 касторїе бѣгозванный ѿ сѣмпронїане бѣокрасный: * нїкостратѣ повѣдоносный
 ѿ сѣмплїкѣе недвижїмый, * въ ѿлованныѣ ковчѣги заливѣсмы, * ѿ въ
 славу вѣржены: * нѣвїи прѣбеномѣнницы: * рафаїле, димїтрїе, гѣрмане ѿ
 деофане, * шншѣтовачскїѣ ѿвѣтели хвалѣнїе * ѿ стѣѣ горы фрѣжскїѣ
 оѹкрашенїе: * стѣителю варнаво, ѿпїкпе хвостанскїй, * исповѣднѣ
 дерзновенный ѿ оѹзникѣе смирѣнный. * всѣ вѣдомїи ѿ невѣдомїи, * дрѣвнїи
 ѿ нѣвїи мѣнницы, * ѿвѣнномѣнницы ѿ исповѣдницы сѣрміѣстѣи, * ѿже ѿ
 ѣзѣчникѣхъ ѿ бѣговѣцѣхъ бѣсте заключѣни, * прогнѣи ѿ безчлѣвѣчнѣ
 оѹмѣченїи: * прѣтрѣни, сожжѣни ѿ ѣкѣ ѿвцы заклѣни: * разносѣразнѣ
 ѿзвѣенїи, непѣвннѣхъ пострадали ѿ славою оѹвѣнчани: * ѿвѣннаѣ
 бѣопрїѣтнаѣ ѿ бѣпочївааа многѣсства, * зѣмлю сѣрміѣскѣю ѿвѣнѣваа,
 * ѿ славу ѿла сѣла оѹмнѣжнѣваа: * прѣтолѣ вѣжїю нынѣ предѣстоѣще, *
 ѿ насъ бѣнѣ молїтѣсѣ, * ѿ ѿзбавитѣсѣ намъ ѿскѣшенїи, * ѿ
 сподѣбитѣсѣ намъ спсѣнїи.

И нынѣ, бѣенѣ, гласъ тѣѣже:

Храмъ ѿ двѣрь ѿсѣи, палѣта ѿ прѣтолѣ цѣвѣхъ:

³ список Сирмиѣ(ум)скихъ свѣтихъ (мученика) наведеннѣхъ у овоѣ стихїри свакако нїѣ коначан.

Слава ... глас 5.

[Стихира Сирмиј(ум)ским мученицима]:

Радујте се свети Сирмиј(ум)ски мученици, * Христа Бога славни венчаници: * Иринеје преосвећени, пастиру добри, * који за Христа и стадо своје живот положи; * Димитрије ђаконе верни, * који за архијерејем својим на страд(ал)иште пође; * и седам девица, кћери његових, с њиме пострадалих; * Епенете достојни хвале, Иринејев прејемниче; * и трибуне Урсикије, оружниче христоносни; * Фортунате боговенчани и Донате многострадални;^{4*} * Василијо девствена и јуначна, * која Христа Бога пред незнабожцима смело исповеди; * Синероте^{5*} богообделани и Амвросије добропобедни; * Монтане освештани и Максимо вером узрасла; * чтече Ермогене, од дијаманта чвршћи; * и Анастасијо, која сужње посећујеш и окове им разрешујеш; * Максимине храбри и Секунде изврсни; * Севастијане свеславни и Клаудије прехвални; * Касторије богозвани и Симпронијане богокрасни; * Никострате победоносни и Симпликије непоколебиви, * у оловне ковчеге заливени, * и у Саву бачени; * нови преподобномученици: * Рафаило, Димитрије, Германе и Теофане, * Шишатовачке обитељи хвало * и свете горе Фрушке украсе; * светитељу Варнаво, епископе Хвостански, * исповедничке смели и сужњу смирени. * Сви знани и незнани, * древни и нови мученици, * свештеномученици и исповедници Сирмиј(ум)ски, * који од незнабожаца и богобораца бисте затварани, * прогањани и безчовечно умучени: * престругани, спаљени и као овце поклани; * разновидно побијени, невино пострадали и славом увенчани; * свештена од Бога примљена и у Богу починула мноштва, * која земљу Сирмиј(ум)ску [п]осветише, * и славу њену веома умножише; * пред престолом Божијим сада стојећ(и), * за нас се стално молите, * да се избавимо искушења, * и (да се) удостојимо спасења. **И сада ... Богородичан, глас исти:**

Храм и двор (је)си, палата и престо Царев ...

^{4*} св. мученици: Фортунат и Донат, као и Монтан и Максима (поред познатијих Ермила и Стратоника) сматрају се (према преовлађујућем савременом мишљењу) Београдским мученицима, мада их разни Мартирологији (с)помињу као Сирмуј(ум)ске; они су највероватније у Сингидунуму (Сингидону) ухваћени, па доведени на мучење у царски Сирмујум, у коме су и пострадали.

^{5*} [Д-р Звонко Пажин: Литургијски спомен св. Синерота.](#)

На стѣхóвнѣ: стѣхѣры, глáсъ ѿ.

Пѣ: Всехвáльнѣи мѣницы:

Всехвáльнѣа вѣсѣлѣе, дѣво мѣнице, * ѿ црѣтвонменѣтѣа влѣчнѣа
ѿгнѣице: * вѣсхвалáюще дѣблѣсти ѿ дѣбродѣтѣли твоѣ, *
прѣлѣжнѣа мѣлимѣ тѣ: * ѿ нѣсъ непрестáннѣа ко гдѣ молѣсѣ.

Стѣхъ: Дѣвѣнѣ бѣ въ стѣхѣхъ вѣоѣхъ, * бѣхъ ѿлѣвѣхъ.

Прехвáльнѣа вѣсѣлѣе, дѣбродѣтѣнѣа стѣрадáльниче, * ѿ нѣбѣпáрнѣа
влѣчнѣа голѣбѣице: * вѣспѣвáюще мѣки ѿ бѣрѣнѣа твоѣ, *
ѿмѣлѣннѣа прѣснѣмѣ тѣ: * ѿ нѣсъ вѣсгдѣ ко влѣцѣ молѣсѣ.

Стѣхъ: Вѣ црѣквѣхъ влѣвѣнѣте вѣа, гдѣа, * ѿ нѣстѣчнѣкѣхъ ѿлѣвѣхъ.

Дѣстѣхвáльнѣа вѣсѣлѣе, мнѣгѣстѣрадáльнѣа стѣрѣтѣтѣрѣниче, *
дѣладѣкоглáснѣа влѣчнѣа вѣнѣрѣлѣ: * прѣснѣслѣбѣюще пѣдѣвѣги ѿ стѣрадáнѣа
твоѣ, * влѣгонáдѣжднѣа ѿцѣмѣ тѣ: * ѿ нѣсъ вѣнѣхъ кѣ бѣхъ молѣсѣ.

Глáвѣа, глáсъ ѿ:

Ѿдѣснѣю сѣса прѣдѣстáла ѣснѣ, * дѣво ѿ мѣнице, вѣсѣлѣе, всѣхвáльнѣа: *
ѿчѣтѣтѣѣю ѿ дѣбродѣтѣлѣю прѣнѣспѣцѣрѣннѣа, * ѿ крѣбѣю вѣ стѣрадáнѣихъ
твоѣхъхъ прѣдѣкѣрáшѣннѣа: * нѣпѣвѣдѣмѣа, ѿ хрѣтѣхъ, жѣннѣхъхъ нѣбѣномѣхъ,
ѿнѣвѣѣстѣнѣшѣа: * сѣ мѣдрѣмнѣ дѣвѣмнѣ, вѣѣтѣлѣннѣкѣхъ сѣ дѣвѣѣлѣно ѣлѣа
ѿгѣтѣѣбáвѣшѣа: * вѣ вѣнѣ бѣгѣдѣхáнѣа хрѣтѣѣа пѣтѣкѣшѣа, * ѿ лѣвѣѣѣю ѣгѣѣ
ѿѣзѣнѣвѣшѣа. * твоѣмнѣ мѣтѣвѣмнѣ, ѿ хрѣтѣа сѣса, * дѣ прѣвѣбрáщѣмѣ мѣтѣ
ѣгѣѣ.

И нѣнѣѣ, вѣѣнѣхъ, глáсъ тѣѣѣѣ:

Тѣвѣрѣцѣхъ ѿ нѣзѣбáвнѣтѣлѣ мѣѣ, прѣѣтѣа:

На влѣвѣнѣнѣ хлѣѣѣѣѣхъ: трѣпáрѣ, глáсъ ѿ:

Црѣѣѣ бѣгѣдѣкѣрáшѣнѣе, * црѣѣѣа зѣмлѣнѣ сѣрѣмѣнѣскѣа: * црѣѣѣѣа
тѣзѣонменѣтѣа, * вѣсѣлѣе мѣнице вѣлѣнѣонменѣтѣа: * сѣвѣзѣѣ мѣкѣ
прѣшѣдѣшѣа, * ѿ сѣ мѣдрѣмнѣ дѣвѣмнѣ * црѣагѣѣ чѣртѣѣа дѣстѣгѣшѣа: * ѿ
нѣсъ ко хрѣтѣхъ бѣхъ, * ѣмѣѣѣѣ ѿнѣвѣѣстѣнѣшѣа ѣснѣ, * молѣсѣ ѣаѣѣ
прѣснѣслѣвнѣа.

[Дѣвѣѣѣѣ.] И:

На стиховње: стихире, глас 1.

Подобан: Свехвални мученици ...

Свехвална Василијо, дјево мученице, * и царствоименита Владикина овчице; * похваљујућ(и) јунаштва и врлине твоје, * прилежно те молимо: * за нас непрестано пред Господом моли се.

Стих: Диван је Бог у светима Својим, * Бог Израилов.*⁶

Прехвална Василијо, добропобедна страдалнице, * и небопарна Владикина голубице; * опевајућ(и) муке и борбе твоје, * умилно ти просимо: * за нас свагда пред Владиком моли се.

Стих: У црквама благосиљајте Бога, Господа, * [ви који сте] од извора Израилових.*⁷

Достојна хвале Василијо, многострадална мукотрпитељко, * слаткогласна Владикина фрулице; * песмословећ(и) подвиге и страдања твоја, * добронад(ежд)но ти иштемо: * за нас стално пред Богом моли се.

Слава ... глас 6:

Здесна Спасу стала (је)си, * дјево и мученице, Василијо свехвална; * чистотом и врлином пренакићена, * и крвљу у страдањима својим преукрашена; * непобедива, и Христу, Женику небеском, заручена; * с мудрим дев(ојк)ама, светиљку с довољно уља припремив(ши); * за мирисом Христова миомира похитав(ши), * и љубављу Његовом се(бе) ранив(ши). * Твојим молитвама, (к)од Христа Спаса, * да задобијемо милост Његову.

И сада ... Богородичан, глас исти:

Творац и Избавитељ мој, Пречиста ...

На благосиљању хлебова: тропар, глас 4:

Царско благоукрашење, * царске земље Сирмиј(ум)ске; * царству истоименита, * Василијо мученице великоименита; * кроз муке прошав(ши), * и с мудрим дев(ојк)ама * до царског чертога стигав(ши); * за нас Христу Богу, * Кома си се уневестила, * моли се као увек славна.

[Два пута.] И:

⁶* Пс. 67,36а.

⁷* Пс. 67,27.

БѢЦЕ ДБѦ: [ѢДИНОЖДЫ.]

НА ѤТРЕНИ.

На БѢѢ, гдѢ: тропарь Ѣщій мѢнищѢ, гласъ д̑:

Агница твоѧ ѿнѣ, васіліа, * зовѣтъ вѣлѣнмъ гласомъ: * тебѣ женишѣ
моѿ люблю, * ѿ тебѣ ѿщѣши страдальчествѣю: * ѿ распинаюсѧ, ѿ
спогребаюсѧ крѣщенію твоємѣ: * ѿ страждѣ тебѣ радѣ, ѿкѡ да црѣствѣю въ
тебѣ: * ѿ оумираю за тѧ, да ѿ живѣ сѧ тобою: * но, ѿкѡ жерѣтвѣ
непорочнѣю, * прѣимѣ ма сѧ любовію пожершѣюсѧ тебѣ. * тоѧ млтвами,
ѿкѡ млтвѣхъ, * спсѣ дѣшы нашіа.

Гласъ, [ѿнѣ] тропарь, гласъ тоѿже:

Цркѡе бл҃гоукрашеніе, * цркѡа землѣ сѣрмѣнскѡа:

И нынѣ, бѣенъ, гласъ тоѿже: Ѣже ѿ вѣка оутѣенное:

По а-мъ стѣхословѣн: сѣдѧленъ, гласъ г̑:

Ро́зроста́ла єси́, васіліе бл҃женнаа, въ заповѣдехъ гдѣнихъ: * ѿкѡ
ро́зѡчка красноцвѣтѣщаа, * ѿ ѿкѡ лоза бл҃горождающаа. * тѣмъ
тѧ оубл҃жающе молимъ: * молѣ хрѣта б҃га, * всѣмъ земнорѡднымъ дарова́ти
твоегѡ возращеніа. [Дважды.] Гласъ, ѿ нынѣ, бѣенъ, гласъ тоѿже:

Икѡ нево́здѣланнаа лоза, дѣо, * краснѣйшѣй грѡзѣхъ прозѡблѧ єси́,
* ѿсто́чающе́ на́мъ вѣно́ спсѣніа, * веселѧщее́ дѣшы нашіа. *
тѣмъже, ѿкѡ винѣ тѧ до́брыхъ бл҃жаще, * ѿ со а́ггломъ радостнѡ тѣ
вопѣемъ: * радѣшсѧ, ѡбладаваннаа.

По б-мъ стѣхословѣн: сѣдѧленъ, гласъ д̑:

Ивѣлаа єси́, васіліе многострада́льнаа, * землѣ сѣрмѣнстѣй но́вое
просвѣщеніе, * ѿ пѧче сл҃нечна [ѡ]блѣстѧніе: * ѡзра́ющее ѿ
просвѣщающее́ лю́ди єѧ, * ѡ па́мѧти твоеѣй свѣтлѡ веселѧщѣсѧ, * ѿ
пра́зднственнѡ собѣрающѣсѧ. [Дважды.] Гласъ, ѿ нынѣ, бѣенъ, гласъ тоѿже:

Ѡбновѣла єси́, дѣо Ѣтаа, бж҃твеннымъ рж҃твѡмъ твоѣмъ, *
ѡнстѣвшее стрѣтѣмъ земнорѡдныхъ єстество: * ѿ воздѣн҃гла єси́
[є] ѡ смѣрти къ жѣзни неплѣннѣй. * тѣмъ тѧ по до́лгѣ бл҃жѣмъ, *
ѿкоже прѣрекла єси́, б҃гѡотроковице препросла́вленнаа.

Богородице Дјево ... [Једном.]

НА ЈУТРЕЊУ.

На Бог (је) Господ ... тропар општи мученици, глас 4:

Овчица твоја Исусе, Василија, * узвикује високим гласом: * Тебе, жениче мој, љубим, * и Тебе иштућ(и) страдам, * и распињем се, и погребавам [с] крштењем Твојим; * и страдам Тебе ради, да [и] царујем с Тобом; * и умирем за Тебе, да и живим с Тобом; * но, као жртву непорочну, * прими мене која Ти се жртвујем (с) љубављу. * Њеним молитвама, као милостив, * спаси душе наше.

Слава ... Тропар други, глас исти:

Царско благоукрашење, * царске земље Сирмиј(ум)ске ...

И сада ... Богородичан, глас исти: Ова пре века скривена ...

По 1. стихословљу: сједален, глас 3:

Узрастала си, Василијо блажена, у заповестима Господњим; * као воћка красно цветајућа, * и као лоза добро рађајућа. * Зато те блаженом зовућ(и) молимо: * Моли Христа Бога, * да свима на земљи рођенима дарује твога узрастања. [Два пута.]

Слава ... и сада ... Богородичан, глас исти:

Као необделана лоза, Дјево, * најкраснији грозд си изнела, * који нам точи вино спасења, * које весели душе наше. * Стога Те као узрочницу добара блаженом зовемо, * и са анђелом радосно Ти кличемо: * Радуј се, Обрадована!

По 2. стихословљу: сједален, глас 4:

Показала си се, Василијо многострадална, * земљи Сирмиј(ум)ској ново просветлење, * и издан сунчевог [о]блистање; * које озарава и просветљује људе њене, * који се (с)помену твоме светло веселе, * и празнично (се) сабирају. [Два пута.]

Слава ... и сада ... Богородичан, глас исти:

Обновила си, Дјево чиста, божанским Породом Твојим, * упропашћену страстима природу на земљи рођених, * и подигла си [је] из смрти у живот непропад[љ]иви. * Зато Те по дугу као блажену славимо, * као што си прорекла, Богодјев[ојч]ице препрослављена.

Белнчаниіе:

Белнчѣмъ тѣ, * мѣнице преслѣваа: * васіліе, дѣво прескраснаа: * ѿ
почитѣмъ страданіе твоѣ чѣтно, * ѣже за хрѣта претерпѣла єси
дѣлественно. [Или Ѿбще:

Белнчѣмъ тѣ * мѣнице хрѣтова васіліе, * ѿ чѣмъ чѣтноѣ страданіе
твоѣ, * ѣже за хрѣта претерпѣла єси.]

Ѹлоомъ ѿзбранный: Бгѣ наамъ прнѣжнице ѿ сіла:

По полѣелен: сѣдаленъ, гласъ ѣ:

Сѣла горѣ фрѣжскаа възграй, * землѣ сѣрміискаа възвеселѣа, *
цркви сѣрбскаа възрадѣа, * ѣкѡ днѣсь дрѣвнаа мѣница * съ
новыми вѣщѣ предстоитѣ: * пѣснь доброповѣднѣю воспѣваючи, * ѿ вѣсѣ
томѣ несыпни молѣшася. [Дважды.] **Слава, ѿ нынѣ, вѣчнъ, гласъ тойже:**

Оутолѣ печѣли многоболѣзненнымъ дѣшѣ моеѣ, * всѣмъ слѣзѣмъ ѿ лица
скорѣющихъ ѿмлающаа: * ѿ мѣки ѿ члѣвѣкъ ѿгонѣющаа, * ѿ
нѣжды ѿслобѣаемыхъ ѿзмѣнѣющаа: * тебе бо ѿ мамы надѣждѣ ѿ
оутвержденіе, * Ѿ! пресѣла дѣво, вѣщце.

Степѣнна: ѿ-ѿ ѿнтіфѡнъ ѿ-гѡ гласа.

Прокіменъ, гласъ ѿ:

Днѣнъ бгѣ во сѣбѣхъ своѣхъ, * бгѣ ѿлевахъ.

Стихъ: **Въ** црквахъ блѣвѣте бѣа, гдѣ, * ѿ истѡчникъ ѿлевахъ.

Всѣкое дыханіе:

Сѣѡе єѡліе ѿ лѣкѣ, зачало ѿд.

Ро время ѿно, вниде ѿнѣ [ѿ, ѿ] въ вѣсь нѣкѣю: жена же нѣкаа
ѿменемъ мѣрѣа прѣѣтѣ єгѣ въ дѡмъ своѣ. [ѿ, ѿ] И сестра єѣ вѣ
нарнѣама мѣріа, ѣже ѿ сѣдѣши при ногѣ ѿнѣѣ слышаше слово
єгѣѡ. [ѿ] Мѣрѣа же мѡлѣаше ѿ мнѡзѣ слѣжѣѣ, стѣвѣши же речѣ:
гдѣ, не врежѣши ли, ѣкѡ сестра мѡѣ єдѣнѣ мѣ ѿстѣви слѣжѣти;
рѣѣ оѣѣѣ єѣ, да мѣ помѡжетѣ. [ѿ] Ѿвѣщѣавъ же ѿнѣ, речѣ єѣ: мѣрѣѡ,
мѣрѣѡ, печѣшиа, ѿ мѡлѣши ѿ мнѡзѣ. [ѿ] Вѣдѣно же єѣѣ на потрѣѣѣ:
мѣріа же блѣгѣю чѣстѣ ѿзѣрѣ, ѣже не ѿнѣметѣ ѿ неѣ.

Величање:

Величамо те, * мученице преславна; * Василијо, дјево прекрасна; * и поштујемо страдање твоје часно, * које си за Христа претрпела јуначно. [Или опште:

Величамо те * мученице Христова Василијо, * и поштујемо часно страдање твоје, * које си за Христа претрпела.]

Псал(а)м избрани: Бог нам је прибежиште и сила ...^{*8}

По Полијелеју: сједален, глас 5:

Света горо Фрушка заиграј, * земљо Сирмиј(ум)ска развесели се, * Цркво Србска обрадуј се, * јер данас древна мученица * с новима пред Владиком стоји; * песму добропобедну попевајућ(и), * и за вас (Ње)му се неуспав[љ]иво молећ(и). [Два пута.]

Слава ... и сада ... Богородичан, глас исти:

Утоли жалости многоболне душе моје, * Ти која сваку сузу са лица невољних отиреш; * и муке од људи одгониш, * и тескобе злопаћених измењујеш; * јер Тебе имамо [као] наду и утврђење, * о! Пресвета Дјево, Владичице.

Степена: 1. антифон 4. гласа.

Прокимен, глас 4:

Диван је Бог у светима Својим, * Бог Израилов.^{*9}

Стих: **У** црквама благосиљајте Бога, Господа, * [ви који сте] од извора Израилових.^{*10}

Све што дише ...

Св. Јеванђеље од Луке, зач. 54.^{*11}

У време оно, уђе Исус [10,38] у једно село, а жена нека, по имену Марта, прими га у кућу своју. [39] И у ње бјеше сестра по имену Марија, која сједе код ногу Исусових и слушаше бесједу његову. [40] А Марта се заузела да га што боље послужи, и приступивши му рече: Господе, зар ти не мариш што ме сестра моја остави саму да служим? Реци јој, дакле, да ми помогне. [41] А Исус одговарајућ(и) рече јој: Марта, Марта, бринеш се и узнемираваш за много, [42] А само је једно потребно. Али је Марија добри дио изабрала који јој се неће одузети.

^{8*} Пс. 45,2.

^{9*} Пс. 67,36а.

^{10*} Пс. 67,27.

^{11*} Лк. 10,38-42 (зач. 54).

По ѿ-мѣ ѿпсалмѣ: стѣхѣра, гласъ г:

Оу неѣстившюся хрѣтѣ дѣствомъ, * ѿ оубѣнчавшюся томѣ мѣничествомъ, * васілію всензрѣднѣю, пѣсньми бѣгокрѣсными восхваляимъ: * ꙗко бо єсть землѣ сѣрмійскѣ оутвержденіе, * ѿ димітріева града застѣплѣніе: * всѣхъ хрѣтіанъ защищеніе, * ѿ во бранехъ мѣщное вспоможеніе.

Ванѣмъ мѣницы васіліи: на ѧ, гласъ ѡ,

ѡгѣже краегранѣіе [въ тропарѣхъ]:

Васілію дѣвѣ ѿ мѣченицѣ поѣмъ.

Въ бѣгородичнахъ же: [Творѣніе:] Зорѣстѣво.*¹²

Пѣснь ѧ. Ірмѣс:

Иако по сѣхъ пѣшешѣствовахъ ѿнѣ по бѣзднѣ стѣпѣмъ, * гонѣтелѣ фараѣна видѣ потѣплѣма, * бѣхъ побѣднѣю пѣснь поѣмъ, вѣпѣше.

Васіліи црѣтѣю тезоименитѣй, * прѣидѣте, мѣниколюбѣи, пѣсенными вѣнцѣи, * ѿплетѣмъ достѣйныя похвалѣи.

Иггѣльскаго оуднѣніѣ житіѣ твоѣ дѣствѣнное: * ѿ похвалѣніѣ, [ѡ] нахъ хѣдорѣднихъ, стѣдѣніѣ твоѣ прѣславное: * достѣйны сѣтъ, васіліѣ припопѣмѣтнаѣ.

Стѣдѣніѣ твоѣ ѿ дѣствѣ твоѣ, * двѣ сѣтъ крѣлѣ нѣопѣрнаѣ, * ѿмѣже возлѣтѣла єси въ црѣкѣи неѣстѣнникъ, * васіліѣ мѣдрѣдѣствѣннаѣ. **Бѣчѣнъ:**

Защитѣ нахъ покрѣвомъ твоѣмъ ѡ всѣкаго злѣ, вѣчѣ, * ѿ ѡженѣ ѡ нахъ всѣкое бѣопрѣтивное помышлѣніѣ, * вѣдѣворѣюци въ нахъ бѣгочѣтѣи ѿ смѣрѣніѣ.

Пѣснь г. Ірмѣс:

Нѣсть стѣ, ѿакоже ты, гдѣ, вѣже мѣи, * вознесѣи рѣгъ вѣрныхъ твоѣхъ, бѣже, * ѿ оутѣрдѣвѣи нахъ на кѣмени ѿповѣданѣи твоего.

¹²* акрѣстѣхъ сѣставлѣн ѿ Канѣнъ запѣчѣтъ 23. сѣптемѣбра 2016. г.

По 50-том псалму: стихира, глас 3:

Уневешћену Христу девством, * и увенчану (Ње)му мучеништвом, * Василију свеизврсну, песмама благокрасним усхвалимо; * јер је она земље Сирмуј(ум)ске утврђење, * и Димитријева града*¹³ заступање; * свих хришћана заштита, * и у ратовима моћна (при)помоћ.

Канон мученици Василији; на 4, глас 6,
чији је акростих [у тропарима]:

Василиј(у) дј(е)ву и мученицу пој(е)м(о).

А у богородич(а)нима: [Творење:] Зорастово.

Песма 1. Ирмос:

[Пре]пешачив(ши) ногама по дну [мора] као по копну, Израил, * гледајућ(и) [про]гонитеља Фараона потопљена, клицаше: * Богу победн[ич]ку песму појмо.

Василији Царству истоименитој, * ходите, мученикољубци, песничким венцима, * исплетимо достојне похвале.

Анђелског дивљења живљење твоје девствено; * и похвале, [од] нас злородних, страдање твоје преславно: * достојни су, Василијо незаборавна.

Градање твоје и девство твоје, * два су крила небопарна, * којима си узлетела у Царски невестник, * Василијо мудродевствена.

Богородичан:

Заштити нас покровом Твојим од сваког зла, Владичице; * и одагнај од нас сваку богопротивну помисао, * настањућ(и) у нас побожност и смирење.

Песма 3. Ирмос:

Нема светог као [што си] Ти, Господе, Боже мој, * који си узвисио рог верних Твојих, Благи, * и утврдио нас на камену исповедања Твога.

^{13*} наследник древног Сирмијума – град Сремска Митровица – посвећен св. Димитрију ђакону, Сирмиј(ум)ском ранохришћанском мученику пострадао заједно са свешт.муч. Иринејом еп. Сирмуј(ум)ским и другима; чији је култ временом потиснут (транспонован) познатијим култом св. муч. Димитрија Солунског, кога овај град (погрешно !?) слави као свог заштитника. Неки историчари чак тврде да су заправо мошти овог Сирмиј(ум)ског мученика доспеле у Солун, и тамо временом попримиле (знаменити) култ св. муч. Димитрија, Солунског војводе.

И долопоклонству богомрском не покорив(ши) се, * јединога истинитога Бога на попришту си исповедала; * и једино си се у Њега, мученице свехвална, уздала.

Д ажљивца подмуклог и оца његовог, врага свелукавог, * твојим богонад(ежд)ним трпљењем и несавладивим одолевањем, * победила си, мученице победоносна.

И доложртовањем безумним неупрљана, * и венцем мученичким овенчана, * пред својим Жеником славно стојиш, дјево добропобедна. **Богородичан:**

Обрадована, Богородице, Дјево пречиста; * из Тебе надприродно оваплоћеног, Христа Бога; * моли да умири свет, * и [да] спаси душе наше.

Сједален, глас 4:

М ногобожачке махнитости посрамљење, * и силника безумних изобличење, * Василије јуначне и целомудрене (с)помен данас празнујемо, * и милост душама нашим од Господа иштемо. [Два пута.] **Слава ... и сада ... Богородичан, глас исти:**

Р адост невољних и утеха жалосних, * тихо пристаниште животном буром таласаних, * Ти си Госпођо и Владичице, * добра наша крманошк(ињ)о и правог пута учитељк(ињ)о.

Песма 4. Ирмос:

Христос је моја сила, * Бог и Господ, * часна Црква богољепно пева кличућ(и), * од [раз]ума чиста у Господу празнујућ(и).

Ј унци утојени и звер(ов)и крвожедни те спопадоше, * страдалнице, * и тело твоје жестоким мукама уморише, * но богочуване се душе [до]такнути не могоше.

Д уше твоје светиљку благокрасну, дјевице, * уљем врлина недремљиво наливајућ(и), * у предстојећи подвиг си хитала*¹⁴ веома се радујућ(и).

Ј единога Бога заволев(ши), мученице, * и славу Његову једино зажелев(ши), * све земаљско си као брзопролазно пренебрегла. **Богородичан:**

¹⁴* ср. Јевр. 12,1.

Арѡновѣ тѣ жѣзлѣ прозѣбшій, * ѿ кѡпинѣ ѡгнѣмѣ неѡпалѣмѣю,
Бѣще, * дрѣвле проѡбразѣ во ѡутрѡбѣ вселѣбыйсѣ твоѡ
приснодѣстѣннѣю.

Пѣснь ѿ. Ірмосъ:

Бжїимѣ свѣтомѣ твоимѣ, бѣже, * ѡутренюющѣхѣ тѣ дѣшѣ любѡвїю
ѡзарѣ, молюсѣ, * тѣ вѣдѣти, слѡве бжїи, истиннаго бѣга, * ѡ мѣрка
грѣхѡвнаго взывѣюща.

Бѣрѣ во ѣдїнаго бѣга неѡстѣпнѣ соблюди, * ѿ ласкѣмѣ
прелѣстникѡвѣ не прелѣстѣвшисѣ: * вѣ сокровѣща неистѡщѣмаѣ
вошла ѣси, мѣнище всебогѣтаѣ.

Оукрѣплѣма хрїтомѣ, ѣмѣже [оу]вѣрѡвала ѣси, * ѿ прецѣнѣмѣ
мѣчїи не поколѣблемаѣ: * нѣнаго водворѣнїѣ сподѡбїласѣ ѣси,
дѣво вседобродѣтельнаѣ.

Имѣвши иногда дерзновѣнїе ѿ доброе исповѣданїе, * терпѣнїе ѿ
непрелѡжное ѡповѣнїе: * нынѣ имѣши присное радѡвѣнїе, * ѿ
пѡдвиговѣ твоихѣ прѣное мздовоздаѣнїе, страдаѣльнице преслѣбнаѣ. **Бѣенъ:**

Свѣтъ бжїтѣвенный возсїѣи наѣмѣ, свѣтопрїемнице чїтаѣ: * ѿзѣ тебе
рождашагѡсѣ, хрїта бѣга: * ѣгоже ѡумѡляющѣ кромѣшнѣю тѣмѣ
безбѡжничества разгнѣти, дѣво пресвѣтлаѣ.

Пѣснь ѿ. Ірмосъ:

Житѣйское мѡре, воздвизѣемое * зрѣ напѣстѣй вѣрею, * кѣ тихѡмѣ
пристѣнницѣ твоемѣ * прїтѣкъ, вопїю ти: * возведѣ ѡ тѣлѣ живѡтъ мѡй,
* многомѣтнѣе.

Мѣчїѣ ѿ страдаѣнїѣ, кровїи пролїтїѣ: * чѣсть сѣтъ,
мѣжемѣдреннаѣ, твоегѡ достохвѣальнаго на землѣ житїѣ: * на
нѣсї же ѡуготѡбѣсѣ тебе сѣбѣ сѣлѣнїи неизреченнаѣ красотѣ.

Оугодївши добрѣ вѣ земнѣмѣ бѣгѣ, * ѿ томѣ вѣрна до концѣ во
страдаѣнїихѣ пребѣвши, * спїсѣнїе свое, ѣкѡ дѡмѣ зиждїтельница
мѣдростроїтельнаѣ, * на камѣни вѣры ѡсновѣла ѣси.

Аронов жезал процвали, * и купину огњем несагориву, Тебе Богородице, * у давнини прасликова Онај који се усели(о) у утробу Твоју увек девствену.

Песма 5. Ирмос:

Божијом светлошћу твојом, Благи, * озари душе оних који Ти јутрњују [с] љубављу, молим се, * да [у]познају Те[бе], Речи Божија, Бога истинитог, * који дозива из мрака греховног.

Веру у јединога Бога неодступно одржав(ши), * и ласкањима Обмањивача не обманув(ши) се; * у ризнице неистрошине си ушла, мученице свебогата.

Укрепљавана Христом, у Кога си поверовала,^{*15} * и претњама мучитеља непоколебана; * небеског настањења си се удостојила, дјево свеврлинска.

Имав(ши) некада смелост и добро исповедање, * трпељивост и непромењиво поуздање; * сада имаш вечно радовање, * и подвига твојих праведну на(до)кнаду, страдалнице преславна. **Богородичан:**

Светлост божанску изсијај нам, Светлопријемнице чиста; * из Тебе оваплоћеног, Христа Бога; * умољавајућ(и) Га да крајњу таму безбожништва разagna, Дјево пресветла.

Песма 6. Ирмос:

Животно море гледајућ(и) * узбуркано буром напасти, * [к] тихом пристаништу Твојем * притекох, и вапијем Ти: * Уздигни из трулеж(ност)и живот мој, * Многомилостиви.

Мучења и страдања, и крви проливања; * део су твога, мужемудр(ен)а, достојног хвале на земљи живота; * а на небесима ти се уготови светих станишта неизрецива красота.

Угодив(ши) добро у земаљском Богу, * и Њему верна до краја у страдањима остав(ши); * спасење си своје, као неимарка која дом мудро подиже,^{*16} * на камену вере засновала.

^{15*} ср. 2. Тим. 1,12.

^{16*} ср. 1. Кор. 3,10.

Часно страдање и целомудрено живљење твоје, достојна славе Василијо, * уготовише ти удео са свима светима, * и настањење у царству небеском. **Богородичан:**

Твога заступништва не лиши, Владичице моћна, * нас који смо у невољама и тескобама; * но, сама Ти, посети и заштити.

Кондак, глас 3:*¹⁷

Сирмиј(ум)ске земље украс, * и Димитријева града похвалу; * Василију многострадалну и добропобедну, * сада славимо као блажену, верни, * као што приличи, кличућ(и) јој: * **Радуј се, Василијо, дјево царствоименита.** **Икос:**

Из(а)браној Христовој угодници, * красној дјевици * и добропобедној мученици, * Василији царствоименитој, * ово убого певање у похвалу приносимо, * да би се молитвама њеним избавили * од свак[акв]их беда, невоља и тескоба, * и као што приличи клицали јој овако: * **Радуј се, дјевице царствена; * радуј се, голубице целомудрена. * Радуј се, похвало девственичка; * радуј се, красото мученичка. * Радуј се, невољних утешитељко; * радуј се, злопаћених помагатељко. * Радуј се, молитава наших услишитељко; * радуј се, радости наше узрочитељко. * Радуј се, прослављача твојих (у)крепитељко; * радуј се, (с)помен ти празнујућих добротинитељко. * Радуј се, града Сирмиј(ум)ског заштито: * радуј се, земље Панонске ограда.** * **[Народ:]**

Радуј се, Василијо, дјево царствоименита.

Синаксар.*¹⁸

Месеца августа, у 28. дан, вршимо (с)помен свете мученице и дев(иц)е Васил(иј)е Сирмиј(ум)ске.

Стих:

С мудрим девојкама, у ред стале, Василије,
девством и мучеништвом (пре)украшене;
(с)помен свечасни данас празнујемо.

^{17*} икос накнадно састављен, а завршетак кондака измењен ради усаображавања Икосу 18. окт. 2019. г.

^{18*} накнадно састављен 12. и 13. окт. 2019. г.

Вѣстѣе ꙗко сѣла ѿ нескѣрнаа црѣтвонмениѣаа ѡгница вѣчнаа, цѣломѣдренноу поживѣе кратковременное своѣе земное житїе, дѣство сохрани ѿ вѣрѣ соблюде, мѣчима бѣше ѿ пострада ꙗко да ѿ мнози ѿны сѣи мѣченицы, во время всеобщихъ гонѣнїи хрѣтіанъ ꙗко-гѣ года, въ црѣтѣмъ градѣ сѣрміїстѣмъ, днѣшней сѣмстѣи мѣтровоцѣ, во время тетрархїи ѡзыческихъ римскихъ црѣй: діоклитїана, маѣміана, константїа ѡ-гѣ хлѣра ѿ галерїа: нынѣ же црѣтѣветъ мѣдримъ дѣвамъ, оуневѣстившиса вѣчновозлюбленномъ женихѣ дѣственныхъ дѣшъ, ѿ вѣчноцрѣтѣвѣщемъ црѣю не[пре]мнѣвшимъ црѣтѣа, хрѣтѣ бѣ. ѡбаче, оупомнѣетсѣ въ рѣзныхъ раннохрѣтіанскихъ мартѣрологїахъ, ѡкоже сѣтъ: сѣрїискїи, іеронѣмовъ ѿ римскїи, со не многѣмъ ѿзвѣстныхъ даннїи ѿ житїи ѿ страданїи.

Тоѡ сѣымѣи мѣтвами, гдѣи ѿнсе хрѣтѣ, вѣже нашь, помнѣи ѿ сѣи нась.
Аминь.

Пѣнь 3. Іерѣмїа:

Рѣсѣдѣтельнѣ оубѣ пѣць * сѣдѣла ѡггѣлъ преподѣбнымъ ѡтрокѣмъ, * хлѣдѣи же ѿпалѣющее велѣнїе вѣїе, * мѣчїтѣла оубѣцѣа вопїти: * блѣвѣнъ сѣи, вѣже ѡтѣцъ нашихъ.

Вѣльски послѣдовавши хрѣтѣ, дѣво мѣнице, * всѣа земнѣа ѡакѣ оумѣты ѡвѣргѣа сѣи, всерѣдѣстнѣ зѣвѣци: * блѣвѣнъ сѣи, всѣмѣтнѣе, * вѣже ѡтѣцъ нашихъ.

На нѣсѣхъ црѣтѣвѣцѣа дѣвїце црѣтѣвеннаа, * прїзри ѿ на нась на землѣ, * ѡ! мѣнице сѣла, вопїюцѣа: * блѣвѣнъ сѣи, всѣхъ црѣю, * вѣже ѡтѣцъ нашихъ.

Имѣци, дѣбѣа, красотѣ дѣственнѣю, * добрѣтою мѣническою прѣдкрасїаасѣ сѣи: * ѿ сѣгѣо оубѣнѣавшиса ѡ рѣкѣ вѣнѣдѣтѣла вопїѣши: * блѣвѣнъ сѣи, всѣцѣдре, * вѣже ѡтѣцъ нашихъ. **Бѣченъ:**

Ѡставлѣнїе грѣхѣвъ, нашь земнѣорѣднѣмъ, * ѿсѣодѣтѣистѣвѣи, вѣцѣ чѣтаа: * тѣворѣа ѿ гдѣа въ сѣбѣ стрѣннопрѣѣмшаа, сѣмѣже вопїѣмъ: * блѣвѣнъ сѣи, вѣже ѡтѣцъ нашихъ.

Ова света и нескверна царствоименита овчица Владикина, целомудрено п(р)оживе кратковремени свој земаљски живот, девство сачува и веру одржа, мучена беше и храбро пострада кад и многи други свети мученици, у време свеопштих прогонā хришћана 304. године, у царском граду Сирмиј(ум)у, данашњој Сремској Митровици, у време тетрархије незнабожних Римских царева: Диоклецијана,^{*19} Максимијана^{*20} и Констанција I Хлора^{*21} и Галерија;^{*22} а сада царује заједно са мудрим дев(ојк)ама, уневестивши се вечно љубљеном Женику девствених душа, и вечно цар(ств)ујућем Цару непролазног Царства, Христу Богу. Иначе, помиње се у разним ранохришћанским мартирологиј(ум)има, као што су: Сиријски, Јеронимов и Римски, са не много конкретних података о животу и страдању.

Њеним светим молитвама, Господе Исусе Христе, Боже наш, помилуј и спаси нас. **А**мин.

Песма 7. Ирмос:

Анђео учини да [усијана] пећ ороси свете младиће, * а заповест Божија која [о]пали Хајдеј[ц]е, * мучитеља убеди да [с њима] кличе: * Благословен [је]си, Боже отаца наших.

Еванђелски пошав(ши) за Христом, дјево мученице, * све земаљско као трице си одбацила, сверадостно узвикујућ(и): * Благословен [је]си, Свемилостиви, * Боже отаца наших.

На небесима цар(ств)ујућа дјевице царствена, * погледај и на нас на земљи, * о! мученице света, која вапијеш: * Благословен [је]си, Царе свих, * Боже отаца наших.

Имајућ(и), храбра, красоту девствену, * лепотом мученичком си се преукрасила; * и двоструко се увенчав(ши) од руке Венцедавца, кличеш: * Благословен [је]си, Свемилосрдни, * Боже отаца наших.

Богородичан:

Опроштење грехова, нама на земљи рођенима, * испосред(ств)уј, Богородице Чиста; * која си Творца и Господа у себи угостила, коме кличемо: * Благословен [је]си, Боже отаца наших.

^{19*} 284 -305. г.

^{20*} Диоклецијан му 286. г. доделио титулу августа, 286-305. г.

^{21*} Максимијан му 293. г. доделио титулу цезара, 305-306.

^{22*} Диоклецијан му 293. г. доделио титулу цезара, 305-311.

Пѣснь ѿ. Ірмосъ:

ИЗъ пламене преподѣваемъ рѣшъ источилъ єси, * и прѣнагъ жертеѣ
водою попалилъ єси: * всѣхъ бо творѣши, хрѣте, * токмо ѣже хотѣти, *
тѣхъ превозносимъ во всѣхъ вѣки.

Црѣтвомениѣахъ васіліе, воспѣваемъ тѣхъ: * добродѣтельнаа,
цѣломудреннаа и доблественнаа, * превозносѣще оудобрѣвшаго тѣхъ
хрѣта бѣа, во всѣхъ вѣки.

Оумномъ свѣтъ, радѣущиѣхъ прешлѣ єси, васіліе бѣоблаженнаа: * и
пѣмѣть твоѣхъ ѡзарѣетъ наша помышлѣніѣхъ, * превозносѣщихъ
престѣвльшаго тѣхъ хрѣта гдѣа, во всѣхъ вѣки.

Поношеніе и крѣтъ хрѣтовъ ѡбѣла єси, страдальнице мѣжемудреннаа,
* вѣдѣщи когдѣ ради и чедѣхъ ради страждеши: * того пѣче
привременныѣхъ сладоути любѣщи и превозносѣщи во всѣхъ вѣки. Бѣенъ:

Блѣще блѣгѣа, всѣхъскнхъ творца во чредѣ твоѣхъ носѣвшаа, * и сѣа
и гдѣа мѣрѣхъ плѣтѣхъ рѣждашаа: * тебѣ величѣемъ, єгоже превозносимъ
во всѣхъ вѣки.

Пѣснь ѿ. Ірмосъ:

Бѣа члѣкѣхъ невозможнѣхъ видѣти, * на негоже не смѣютъ чини
ѡггльстѣи взрѣти: * тобою бо, всечѣахъ, ѣвнѣа члѣкѣхъ слово
воплѣщеннѣхъ, * єгоже величѣюще, съ нѣными вѣи, тѣхъ оублѣжѣемъ.

Ѡграженіе єси црѣкѣа землѣхъ сѣрмѣйскѣахъ, васіліе сѣаа, * и
оутверженіе блѣговѣрныхъ црѣй и блѣгочѣтѣвѣхъ црѣцѣхъ, *
правослѣвнѣхъ же людѣхъ настѣвница и оусѣрднаа мѣтвенница.

Бдѣна блѣгопотрѣбнаа, ѣакѣ марѣа бѣомѣдраа, избрѣла єси: * и блѣгѣхъ
часть ѡ гдѣа полѣчилъ єси, васіліе блѣгоразѣдѣтельнаа: * и достоѣніе
со всѣми сѣыми во вѣки прѣаа єси.

Мѣтѣами твоѣми оусѣрдными, * и предѣтѣльствѣхъ къ бѣхъ
блѣгомѣщными: * васіліе дѣственнаа и мѣничествѣхъ предѣкрашеннаа:
* землѣхъ сѣрмѣйскѣахъ цнѣтъхъ имѣетъ мѣщнѣишѣи и несокрѣшаемѣи. Бѣенъ:

Песма 8. Ирмос:

Из пламена си светима росу источио, * а жртву (си) праведникову [с] водом спалио; * јер све што хоћеш, Христе, [Ти] чиниш; * Тебе преуносимо у све векове.

Царствоименита Василијо, опевамо те, * леподевствена, целомудрена и јуначна, * преуносећ(и) Христа Бога који те украсио, у све векове.

Умној светлости, радујућ(и) се прешла си, Василијо богоблажена; * и (с)помен твој озарује помисли, * нас који преуносимо Христа Господа који те престабио, у све векове.

Поругу и крст Христов си пригрлила, страдалнице мужемудр(ен)а, * знајућ(и) за Кога и зашто страдаш; * Њега више од привремене насладе љубећ(и)^{*23} и преуносећ(и) у све векове.

Богородичан:

Рладичице блага, која си Творца свега у утроби Својој носила, * и Спас(итељ)а и Господа свету телом родила; * Тебе величамо, а Њега преуносимо у све векове.

Песма 9. Ирмос:

Бога је људима немогуће видети, * и нањ не смеју [ни] чиновни анђелски (по)гледати; * а Тобом, Свечиста, јави се људима Логос оваплоћени; * Њега величајућ(и), с небеским војскама, Тебе [као] блажену славимо.

Ограда си царске земље Сирмиј(ум)ске, Василијо света, * и утврђење благоверних царева и благочестивих царица, * а православног народа наставница и усрдна молитвеница.

Једино (што је) заиста потребно,^{*24} као Марија богомудра, си изабрала; * и добри део од Господа си добила, Василијо веома разборита; * и наслеђе са свима светима у векове си примила.

Молтвама твојим усрдним, * и заступањима пред Богом веома моћним; * Василијо девствна и мучеништвом преукрашена; * земља Сирмиј(ум)ска штит има најмоћнији и нескршиви.

Богородичан:

^{23*} ср. Јевр. 11,25 и 26.

^{24*} ср. Лк. 10,42.

Ѡсцѣнный храмѣ вѣтѣлѣ * ѡсцѣнное селѣнїе вышнѣмъ, * прѣчѣмъ дѣо
вѣцѣ * ѡ прѣстѣмъ гпѣжѣ влѣцѣ, * сѣмъ твоегѡ молѣ ѡ насъ * любѡвїю
воспѣвѣющихъ тѣмъ.

Свѣтїленъ:

Свѣтлостей твоихъ блистѣнїемъ, * мѣннїчества красотѡю ѡ дѣства
добрѡтою, васїлїе хрѣтоноснѣмъ: * оукраси любѡвїю воспѣвѣющихъ * ѡ
прославѣющихъ свѣтлѡ тѣмъ пѣмѣмъ.

Глѣва:

Собѡри дѣственикѡвъ свѣтлѡ да радѡются, * ѡ сослѡвїѣмъ
мѣннїкѡвъ ѣснѡ да торжествѡютъ: * свѣтлостїю празднества
васїлїнна * всѣмъ земнорѡднѣмъ да просвѣщѣются.

Ѡ нѣнѣ, вѣченъ:

Свѣтлостїи твоеѡ зарѣмъ просвѣтїи ны, дѣо, * нахождѣнїѣмъ
ѣзѣчнїкѡвъ ѡгонѣмъ ѡ землѣмъ людѣмъ * вѣцѣмъ тѣмъ правослѣвнѡмъ
ѡсповѣдѣющихъ.

На хвалїтѣхъ: стїхїры, на Ѣ, глѣсѣ Ѣ:

Ѧгнѡцѣ непорѡчномѣмъ въ стрѣстїи дѡблѣственикѡмъ слѣдовавшѣмъ, * ѡ крѡвїю
свѣдѣнїѣмъ своегѡ того бѣмъ ѣстиннаго ѣвѣмъ ѡсповѣдавшѣмъ, *
многѡковѣрнаго врагѣмъ на трїзнїцѣмъ оуничтѡжила ѣсѣмъ, васїлїе достѡславнѣмъ: *
ѡ намъ, любѡвїю почитѣющихъ тѣмъ, * молѣ хрѣтѣмъ бѣмъ, * оуѡжїемъ крѣтѣмъ
сладѣнїствѣмъ вѣжїѣмъ ѡгонѣти, * ѡ правосвѣрїе невредїмо соблюдѣти. **[Дѡвѣжды.]**

Съ заповѣдѣхъ гдѣннѣхъ вѣрнѡ ревновѣвшѣмъ, * ѡ ѡправдѣнїѣмъ ѣсѣмъ
нераздѣльнѣмъ срѣцѣмъ хранѣвшѣмъ, * на сѣдѣнїцѣмъ дѡбрѡе ѡсповѣданїе
пронзнесла ѣсѣмъ, васїлїе бѣславнѣмъ: * ѡ намъ, по дѡлгѣмъ оуѡжѣющихъ тѣмъ,
* молѣ хрѣтѣмъ гдѣмъ, * всѣмъ сопрѡтивнѣхъ нашѣствѣмъ ѡвражѣти, * ѡ бѣгѡчїѣмъ
нерѣшїмо сохранѣти.

Мѣннїкѡмъ неизчѣтнѣмъ во страдѣнїи твоемъ совершѣннѡмъ
оуѡдѡбнѣвшѣмъ, * ѡ ѣкѡмъ тѣмъ крѣтѣмъ ѣкѡмъ ѣрѣмъ бѣгїи на рѣмена
своѣмъ вѣзѣмъ, * въ слѣдѣмъ женихѣмъ твоегѡ всерѣдѡстнѡмъ текла ѣсѣмъ, васїлїе
бѣзвѣнна: * ѡ намъ, пѣснослѡвїи срѣчнѣмъ воспѣвѣющихъ тѣмъ, * молѣ
хрѣтѣмъ вѣкѣмъ, * въ скѡрбѣхъ жїтѣйскнѣхъ не оуныватїи, * ѡ ко всѣкомѣмъ бѣлгѣмъ
попѣшѣствѡватїи.

Глѣва, глѣсѣ Ѥ:

Освећени храмe Божанства * и свештено станиште
[Све]вишњега, * Пречиста Дјево Богородице * и пресвета
Госпођо Владичице, * Сина Твога моли за нас * који те љубављу
опевамо.

Свјетилан:

Гветлости твојих блистањем, * мучеништва красотом и девства
лепотом, Василијо Христоносна; * украси оне који љубављу
опевају * и прослављују светли ти (с)помен. **Слава ...**

Зборови девственика̄ да се светло радују, * и дружине мученика̄
да сјајно торжествују; * светлошћу празника Василијина * сви
на земљи рођени да се просвећују.²⁵ **И сада ... Богородичан:**

Гветлости твоје зрацима обасјај нас, Дјево, * најезде
незнабожаца одгонећ(и) од земље народа * који Те[бе] [као]
Богородицу православно исповеда.

На Хвалите ... стихире, на 4, глас 4:

Јагњету непорочном јуначно у страдању следовав(ши), * и
крвљу сведочења свога Њега [за] Бога истинитог јавно
исповедав(ши), * многопоквареног врага си на попрштину уништила,
Василијо достојна славе; * да и ми, који те љубављу поштујемо, *
моли Христа Бога, * оружјем крста зла дејства вражија одгонимо, * и
правоверје неповређено одржимо. **[Два пута.]**

Узаповестима Господњим верно ревновав(ши), * и уредбе
Његове неподељеним срцем чував(ши), * на суди(ли)шту си
добро исповедање произнела, * Василијо богославна; * да и ми, који
те по дугу славимо као блажену, * моли Хрста Господа, * све најезде
противника̄ одбацимо, * и побожност неразорену сачувамо.

Мученицима неизбројном у страдању своје потпуно се
уподобив(ши), * и као они крст као јарам благи на рамена
своја узев(ши), * трагом Женика свога си сверадосно хитала,
Василијо богозвана; * да и ми, који те песмословљима ср(да)чним
опевамо, * моли Хрста Владику, * у невољама животним не клонемо,
* и у сваком добру напредујемо. **Слава ... глас 6:**

²⁵* накнадно састављен 18. окт. 2019. г.

Добро́ты дѣ́ства твоегѡ возлюбѣвъ * жени́хъ нѣ́ный, црѣ́ хрѣ́тосъ, *
 соединѣ́немъ нечлѣ́ннымъ ѣ́къ неѣ́стѹ непоро́чнѹ тѣ́ себѣ́
 совоку́пн: * бл҃говоле́ніемъ бо своѣ́мъ пода́въ крѣ́пость добро́тѣ твое́й, *
 на врагѣ́ же ѿ стра́сти непобѣ́дѣмѹ показá тѣ́, * претерпѣ́вшю рѣ́ны
 лю́тыѣ ѿ мѣ́ки тѣ́жкѣ́: * сѣ́бѣ́мъ вѣ́нцемъ оубѣ́нчá тѣ́, * ѿ предста́ви
 ѡ́бещáю себѣ́ ѣ́къ црѣ́цѹ ѿспе́ренѹ. * того́ моли́ васѣ́лѣ́ црѣ́веннаѣ́, *
 дѣ́во всечѣ́стнаѣ́ ѿ мѣ́нцѣ́ добропобѣ́днаѣ́, * воспѣ́вающимъ тѣ́ пода́ти
 спѣ́сѣ́нїе ѿ приножнебо́тїе. **И ны́нѣ, бѣ́енъ, гла́съ то́йже:**

Бѣ́е, ты ѿ́си лозá ѿсти́ннаѣ́, * возра́стѣ́вшаѣ́ на́мъ пло́дъ живо́тъ:
 * тебѣ́ мо́лимъ, мо́лиъ, бл҃́гче, * со сѣ́бою мѣ́ницею васѣ́лїею, * ѿ
 всѣ́хъ ѿрѣ́мїйскѣ́хъ мѣ́никъ * спѣ́сѣ́нїѣ́ дѣ́шамъ на́шимъ.

Славо́сло́віе вели́кое, ѿ ѡ́пѣ́тъ.

НА ЛѢ́ТУРГІ́И.

Бл҃же́нна ѡ́ канѡ́на: пѣ́снь г-ѣ ѿ ѡ́-ѣ.

Прокі́менъ: ѣ́къ на о́утренн.

Ѳѡ́лѣ́ къ корѣ́ндамъ, зачáло рѣ́а.

Пра́чїе, [с,а] поспѣ́шество́юще мо́лимъ, не вѡ́тцѣ́ бл҃́гѣ́хъ вѣ́жїю прїа́ти
 ва́мъ. [б] Гл҃голетъ бо: во вре́мѣ прїа́тно послѣ́шахъ тебѣ́, ѿ въ
 дѣ́нь спѣ́сѣ́нїѣ́ помо́гѡхъ тѣ́. се ны́нѣ вре́мѣ бл҃гопрїа́тно, се ны́нѣ
 дѣ́нь спѣ́сѣ́нїѣ́: [г] Ни ѡ́ди́но ни въ чѣ́мъже да́юще претыка́нїе, да
 слѣ́женїе безпоро́чно вѣ́детъ. [а] Но во все́мъ предста́вля́юще себѣ́
 ѣ́коже вѣ́жїѣ́ слѣ́гн, въ терпѣ́нїи мно́зѣ́, въ ско́рбехъ, въ бѣ́дахъ, въ
 тѣ́снота́хъ, [б] Въ рана́хъ, въ темни́цахъ, въ нестро́енїихъ, въ трѣ́дѣ́хъ, во
 бѣ́дѣ́нїихъ, въ пощѣ́нїихъ, [с] Во ѡ́чищенїи, въ рáзѹмѣ́, въ долготерпѣ́нїи,
 въ бл҃госѣ́нїи, въ дѣ́лѣ́хъ, въ любѣ́хъ нелице́мѣ́рнѣ́, [с] Въ словеса́хъ ѿсти́нны, въ
 си́лѣ́хъ вѣ́жїей: ѡ́рѣ́жїи пра́вды, де́сными ѿ шѣ́нми. [и] Сла́вою, ѿ безчѣ́стїемъ:
 гл҃женїемъ, ѿ бл҃гохва́ленїемъ: ѣ́къ лестцы́, ѿ ѿсти́нны: [а] Ѣ́къ незна́емн,
 ѿ позна́емн: ѣ́къ о́умира́юще, ѿ се́ живи́хъ: ѣ́къ нака́зѣ́мн, ѿ не
 о́умерщивлѣ́емн: [г] Ѣ́къ скорѣ́юще, при́снѣ́ же ра́дѹюще́: ѣ́къ ни́щн, ѿ
 мно́гихъ бога́тѣ́ще: ѣ́къ ничто́же ѿмѣ́ще, ѿ всѣ́хъ содер́жаще.

Депоту девства твога узљубив(ши) * Женик небески, Цар Христос, * сједињењем непропадивим те као невесту непорочну са собом састави; * јер благо[из]вољењем Својим подав(ши) крепост лепоти твојој, * над непријатељима и страстима непобедиву показа тебе, * која претрпе ране љуте и муке тешке; * двоструким венцем те овенча, * и постави здесна себи као царицу накићену. * Њега моли Василијо царствена, * дјево свечасна и мученице добропобедна, * да онима које те опевају пода спасење и вечни живот.

И сада ... Богородичан, глас исти:

Богородице, Ти си лоза истинита, * на којој нам израсте Плод живота; * Теби се молимо, моли се, Владичице, * са светом мученицом Василијом, * и свим Сирмиј(ум)ским мученицима * да се спасу душе наше.

Славословъе велико, и отпуст.

НА ЛИТУРГИЈИ.

Блажен(ств)а од Канонâ: песма 3.и 6.

Прокимен: као на Јутрењу.

Читање из 2. посланице Коринћанима св. ап. Павла, зач. 181.*²⁶

Граћо, [6,1] сарађујући с Њим, молимо вас да не примите узалуд благодат Божију; [2] Јер говори: У вријеме погодно послушах те, и у дан спасења помогох ти. Ево сад је најпогодније вријеме, ево сад је дан спасења! [3] Никако ни у чему не дајући спотицање, да се служба не куди, [4] Него се у свему показујмо као слуге Божије: у трпљењу многим, у невољама, у биједама, у тјескобама; [5] У ранама, у тамницама, у бунама, у трудовима, у бдјењима, у постовима, [6] У чистоти, у знању, у дуготрпљењу, у благости, у Духу Светоме, у љубави нелицемјерној, [7] У ријечи истине, у сили Божијој, са оружјем праведности десним и лијевим, [8] У слави и срамоти, у грдњи и похвали, као варалице и истинити, [9] Као незнани и познати, као они који умиру а ево живимо, као кажњавани али не убијани, [10] Као жалошћени а увијек радосни, као сиромашни а многе богатећи, као они који ништа немају а све посједују.

^{26*} 2. Кор. 6,1-10 (зач. 181).

Аллаѣа, гла҃сз ѧ.

Стїхз: Терпѣ потерпѣхз гдѧ, * ѡ вѣдѣ мѣ, ѡ оу҃слыѣша мѣтвѣ моѹ:

Стїхз: Ѣ возведѣ ма ѡ рѡва ст҃растѣй * ѡ ѡ вренїа тїны.

Ѣвѣѣ ѡ мат҃дѣа, зачѧло рѣ.

Рече гдѣ прїтчѣ сїѹ: [кѣ,а] Тогда оуподобисѧ цр҃твїе нѣное деѣтїмз дѣвамз, ѡже прїаѣша свѣтїльники своѧ, ѡ ѡзыдоша вх ср҃д҃ченїе женихѣ. [к] Пѧть же бѣ ѡ нїхз мѣдры, ѡ пѧть юрѡднвы. [г] Юрѡднвыѧ же прїемше свѣтїльники своѧ, не взѧша сз собоѹ ѣлѣа. [а] Мѣдрыѧ же прїаѣша ѣлѣй вх сохдѣхз, со свѣтїльники своїми. [ѣ] Воспѧщѣ же женихѣ, возрѣмѧшасѧ всѧ, ѡ спѧхѣ. [с] Полѣноци же вѡпѣ вѣстѣ: сѣ женихз г҃адѣтѣ, ѡсходїте вх ср҃д҃ченїе ѣгѡ. [з] Тогда востаѣша всѧ дѣвы тѣѧ, ѡ оукрасїша свѣтїльники своѧ. [и] Юрѡднвыѧ же мѣдрымз рѣша: дадїте намз ѡ ѣлѣа вѧшегѡ, ѡкѡ свѣтїльницы наші оугасѧютѣ. [ѣ] Ѣвѣцаѣша же мѣдрыѧ, г҃гѡлюще: ѣдѧ кѧкѡ не достѧнетѣ намз ѡ вѧмз: ѡдїте же пѧче кз продаѡщымз, ѡ кѣпїте себѣ. [ї] Ѣдѣщымз же ѡмз кѣпїти, прїїде женихз, ѡ готѡвыѧ внидоша сз нїмз на брѧки: ѡ затворѣны бѣша двѣрї. [ѧ] Послѣдї же прїїдоша ѡ прѡчыѧ дѣвы, г҃гѡлюще: гдѣ, гдѣ, ѡвѣрзи намз. [ѧ] Ѣнз же ѡвѣцаѣвз, рече ѡмз: ѧмїнь г҃гѡлю вѧмз, не вѣмз вѧсз. [и] Бдїте оубѡ, ѡкѡ не вѣстѣ днѣ, ни часѧ, вѡньже сїз члѣвѣческїѡ прїїдетѣ.

Прїчѧстїенз:

Рѧдѣтесѧ, прѣнїи, ѡ гдѣ: * прѧвымз подѡбѣтѣ похвалѧ.

Вонѣз дѣлѣ, слава ѡ хвала бг҃ѣ!



Алилуја, глас 1.

Стих: Стрпљиво очекивах Господа, * и обрати пажњу на ме, и услиша молитву моју.*²⁷

Стих: И изведе ме из рова мука, * и из глиба блатног.*²⁸

Јеванђеље од Матеја, зач. 104.*²⁹

Рече Господ ову причу: [25,1] Тада ће бити Царство небеско као десет дјевојака које узеше свјетиљке своје и изиђоше у сретање женику. [2] А пет њих бијаху мудре и пет луде. [3] Јер луде, узевши свјетиљке своје, не узеше са собом уља. [4] А мудре узеше уље у посудама са свјетиљкама својим. [5] А будући да женик одоцни, задријемаше све, и поспаше. [6] А у поноћи стаде вика: Ево женик долази, излазите му у сретање. [7] Тада устадоше све дјевојке оне и украсише свјетиљке своје. [8] А луде рекоше мудрима: Дајте нам од уља вашег, јер се наше свјетиљке гасе. [9] А мудре одговорише говорећи: Да не би недостало и нама и вама, боље идите продавцима и купите себи. [10] А кад оне отидоше да купе, дође женик, и спремне уђоше с њим на свадбу, и затворише се врата. [11] А послије дођоше и оне друге дјевојке говорећи: Господару, Господару! отвори нам. [12] А он одговарајући рече им: Заиста вам кажем, не познајем вас. [13] Стражите, дакле, јер не знате дана ни часа у који ће Син Човјечији доћи.

Причастен:

Радујте се, праведн[иц]и, у Господу; * прав[едн]има приличи похвала.*³⁰

Крај делу, слава и хвала Богу!



^{27*} Пс. 39,2.

^{28*} Пс. 39,3а.

^{29*} Мт. 25,1-13 (зач. 104).

^{30*} Пс. 32,1.





✱ НОВИЙ СЕРЕДАКЪ РАІ ГОДА ВЪ БЛАГРАДѢ. © НОВИ СРЕДАКЪ 2019. ГОД. У БЕОГРАДУ. ✱